

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.11.2016

Versjon 4

revidert den: 01.11.2016

Avsnitt 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1 Produktidentifikator

Handelsnavn: **Antifreeze**

Artikkelnummer: 10.10.01

1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Bruksområde

SU3 Industrielle bruksområder: Bruksområder for stoffer alene eller i stoffblandinger ved industrianlegg

SU21 Forbrukeres bruksområder: Private husholdninger / allmennheten / forbrukere

SU22 Profesjonelle bruksområder: Det offentlige (offentlig forvaltning, utdanning, underholdning, tjenester, håndverk)

Kjemikaliekategori

PC16 Varmeoverføringsvæsker

PC17 Hydraulikkvæsker

Prosesskategori

PROC1 Bruk i lukket prosess; ingen sannsynlig eksponering

PROC2 Bruk i lukket kontinuerlig prosess med tidvis kontrollert eksponering

PROC3 Bruk i lukket batchprosess (syntetisering eller formulering)

PROC4 Bruk i batch og andre prosesser (syntese) der det oppstår mulighet for eksponering

PROC8a Overføring av stoff eller stoffblanding (påfylling/tømming) fra/til kar eller store beholdere ved ikke-dedikerte anlegg

PROC8b Overføring av stoff eller stoffblanding (påfylling/tømming) fra/til kar eller store beholdere ved dedikerte anlegg

PROC9 Overføring av stoff eller stoffblanding til små beholdere (dedikert påfyllingslinje inklusive veiing)

PROC20 Varme- og trykkoverføringsvæsker i dispergerende profesjonell bruk, men i lukkede systemer

Miljøutslippskategori

ERC7 Industriell bruk av stoffer i lukkede systemer

ERC9a Innendørs bruk av stoffer i lukkede systemer med omfattende og utbredt bruk

ERC9b Utendørs bruk av stoffer i lukkede systemer med omfattende og utbredt bruk

ERC8d Utendørs bruk av tekniske hjelpestoffer i åpne systemer med omfattende og utbredt bruk

Bruk av stoffet/ tilberedning

Engine Antifreeze

1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent/leverandør:

Kroon Oil BV
Dollegoorweg 15
NL-7602 EC ALMELO
Tel.: +31(0)546 818165

Avdeling for nærmere informasjoner:

Importør: Norsk Industriolje AS, nio@norskindustriolje.no, tlf 22 66 04 00

1.4 Nødtelefonnummer

Giftinformasjonen: 22 59 13 00

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008

GHS08 Helsefare

STOT RE 2 H373 Kan forårsake skader på nyrene ved lengre eller gjentatt eksponering. Eksponeringsmåte: Svelging.

GHS07

Acute Tox. 4 H302 Farlig ved svelging.

2.2 Merkingselementer

Merking iht. bestemmelse (EC)

Nr. 1272/2008

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.11.2016

Versjon 4

revidert den: 01.11.2016

Handelsnavn: Antifreeze

(fortsett fra side 1)

- Farepiktogrammer

GHS07 GHS08

- Varselord

Advarsel

- Farebestemmende

komponenter ved etikettering: 1,2-etandiol

- Faresetninger

H302 Farlig ved svelging.

H373 Kan forårsake skader på nyrene ved lengre eller gjentatt eksponering.
Eksponeringsmåte: Svelging.

- Sikkerhetssetninger

P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.

P270 Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.

P301+P312 VED SVELGING: Kontakt en lege ved ubehag.

P330 Skyll munnen.

P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

- 2.3 Andre farer

- Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

- PBT: Ikke brukbar.

- vPvB: Ikke brukbar.

* Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

- 3.2 Stoffblandinger

- Farlige innholdsstoffer:

CAS: 107-21-1 EINECS: 203-473-3 Registreringsnummer: 01-2119456816-28	1,2-etandiol ⚠ STOT RE 2, H373; ⚠ Acute Tox. 4, H302	50 -100%
CAS: 149-57-5 EINECS: 205-743-6 Registreringsnummer: 01-2119488942-23	2-etylheksansyre ⚠ Repr. 2, H361d	1 - <2,5%

- Ytterligere informasjoner: Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- 4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

- Generelle informasjoner: Forgiftningssymptomer kan også oppstå etter mange timer. Personer må derfor ha legetilsyn i minst 48 timer etter en ulykke.

- Etter innånding: Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

- Etter hudkontakt: Vanligvis irriterer produktet ikke huden.

- Etter øyekontakt: Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann.

- Etter svelging: Søk lege straks.

- 4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Kvalme
Svimmelhet
Bevisstløshet
Hodepine

- 4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved svelging, hhv. oppkast, fare for inntrenging i lungene.

Avsnitt 5: Brannsløkkingstiltak

- 5.1 Slokkingsmidler

- Egnede slukningsmidler: CO₂, tørrkjemikalie eller skum. Vann kan brukes til å avkjøle og beskytte utsatt materiale.

- 5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ved oppheting og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.

- 5.3 Råd til brannmannskaper

- Spesielt verneutstyr:

Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
Bær hel beskyttelsesdrakt.

(fortsett på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.11.2016

Versjon 4

revidert den: 01.11.2016

Handelsnavn: Antifreeze

(fortsatt fra side 2)

* Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

- **6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner** Ta på personlig beskyttelsesdrakt.
- **6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø** Fortynn med rikelig med vann.
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing** Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
Bortskaff kontaminert materiale som avfall i.h.t. punkt 13.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt** Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

* Avsnitt 7: Håndtering og lagring

- **7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering** Ved sakkyndig bruk er spesielle tiltak unødvendig.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Må bare oppbevares i originalbeholdere.
- **Informasjoner om felles lagring:** Ikke nødvendig.
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:** Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
- **7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

* Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- **8.1 Kontrollparametere**

Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:	
107-21-1 1,2-etandiol	
AG	Korttidsverdi: 104 mg/m ³ , 40 ppm Langtidsverdi: 52 mg/m ³ , 20 ppm
HE	

- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **8.2 Eksponeringskontroll**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:** Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og førstoffer.
Beskyttelsesklær må oppbevares adskilt.
- **Åndedrettsvern:** Ved korttidig eller liten belastning åndedrettsfilterapparat; ved intensiv eller lengre utsetting: bruk omluft-uavhengig åndedrettsbeskyttelsesapparat.

- **Håndvern:**

Benytt hansker til beskyttelse mot kjemikalier iht. EN 374.

- **hanskemateriale**

Butylkautsjuk
Anbefalt materialtykkelse: $\geq 0,35$ mm
Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenner og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsberegnes, og denne må testes før bruk.

- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**

For kontinuerlig kontakt anbefaler vi hansker med en gjennombruddstid på over 240 minutter, aller helst over 480 minutter om mulig. For beskyttelse mot kortvarig eksponering og sprut anbefaler vi det samme. Vi vet at passende hansker med dette nivået av beskyttelse kanskje ikke er tilgjengelige. I dette tilfellet kan hansker med kortere gjennombruddstid aksepteres, forutsatt at de vedlikeholdes og skiftes ut på korrekt måte.

Hanskeykkelse er ingen god indikasjon på hanskens motstand mot et kjemisk stoff, da denne motstanden avhenger av den nøyaktige sammensetningen av

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.11.2016

Versjon 4

revidert den: 01.11.2016

Handelsnavn: Antifreeze

(fortsatt fra side 3)

hanskematerialet.

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· Øyevern:

Tettsittende vernebrille (EN 166)

· Kroppsvern:

Arbeidsbeskyttelsesdrakt

* Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· 9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper	
· alminnelige opplysninger	
· Utseende:	
Form:	Væske
Farge:	Blå
· Lukt:	Uten lukt
· pH-verdi ved 20 °C:	8,1
· Tilstandsending	
Smeltepunkt/smelteområde:	Ikke bestemt.
Kokepunkt/kokeområde:	197 °C
· Flammepunkt:	111 °C
· Antennelighet (fast, gassformet):	Ikke brukbar.
· Antennelsestemperatur:	410 °C
· Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
· Eksplosjonsfare:	Produktet er ikke eksplosjonsfarlig.
· Eksplosjonsgrenser:	
Nedre:	3,2 Vol %
Øvre:	53,0 Vol %
· Damptrykk ved 20 °C:	0,1 hPa
· Tetthet ved 20 °C:	1,1 g/cm ³
· Løslighet i / blandbarhet med vann:	Fullstendig blandbar.
· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	Ikke bestemt.
· Viskositet:	
Dynamisk ved 20 °C:	21 mPas
· Løsningsmiddelandel:	
Organiske løsningsmidler:	2,4 %
VOC-EU	2,4 %
· 9.2 Andre opplysninger	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- 10.1 Reaktivitet Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- 10.3 Risiko for farlige reaksjoner Reaksjoner med sterke oksydasjonsmidler.
- 10.4 Forhold som skal unngås Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- 10.5 Uforenlige materialer Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- 10.6 Farlige nedbrytingsprodukter Ingen farlige spaltningsprodukter kjente.

* Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

- 11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger
- Akutt giftighet Farlig ved svelging.

· Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

107-21-1 1,2-etandiol

Oral | LD50 | 500 mg/kg (ATE)

· Primær irritasjonsvirkning:

· Hudetsing/hudirritasjon

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.11.2016

Versjon 4

revidert den: 01.11.2016

Handelsnavn: Antifreeze

(fortsatt fra side 4)

- Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:
- CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)
- Skader på arvestoffet i
 - kjønnsceller Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - Kreftframkallende egenskap Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - Reproduksjonstoksisitet Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - STOT – enkelteksponering Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - STOT – gjentatt eksponering Kan forårsake skader på nyrene ved lengre eller gjentatt eksponering. Eksponeringsmåte: Svelging.
- Aspirasjonsfare Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

* Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

· 12.1 Giftighet

· Akvatisk toksisitet:

EC50 (48 h)	>100 mg/l (daphnia)
-------------	---------------------

107-21-1 1,2-etandiol

EC50 (48 h)	41100 mg/l (daphnia)
-------------	----------------------

- 12.2 Persistens og nedbrytbarhet Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- Ytterligere informasjoner: Produktet er biologisk nedbrytbar.
- 12.3 Bioakkumuleringsevne Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- 12.4 Mobilitet i jord Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- Ytterligere økologiske informasjoner:
- Generelle informasjoner: Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
Ikke la stoffet komme ufortynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
- 12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering
- PBT: Ikke brukbar.
- vPvB: Ikke brukbar.
- 12.6 Andre skadevirkninger Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

* Avsnitt 13: Sluttbehandling

· 13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

- Anbefaling: Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

· Europeiske avfallslisten

16 01 14*	frostvæske som inneholder farlige stoffer
-----------	---

- Ikke rengjort emballasje:
- Anbefaling: Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- Anbefalt rengjøringsmiddel: Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

· 14.1 FN-nummer	
· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 FN-forsendelsesnavn	
· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 Transportfareklasse(r)	
· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA	
· klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe	
· ADR,ADN, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.5 Miljøfarer	
· Marine pollutant:	Nei
· 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Ikke brukbar.
· 14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	Ikke brukbar.
· UN "Model Regulation":	bortfaller

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.11.2016

Versjon 4

revidert den: 01.11.2016

Handelsnavn: Antifreeze

(fortsatt fra side 5)

* Avsnitt 15: Opplysninger om regelverk

- **15.1 Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Vannfareklasse:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann.
- **15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

- **Relevante satser**
 - H302 Farlig ved svelging.
 - H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader.
 - H373 Kan forårsake skader på nyrene ved lengre eller gjentatt eksponering.

Eksponeringsmåte: Svelging.
- **Avdeling som utsteder datablad:** Product safety department.
- **Kontaktperson:** Product safety department
- **Forkortelser og akronymer:**
 - RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
 - ICAO: International Civil Aviation Organisation
 - ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
 - IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
 - IATA: International Air Transport Association
 - GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
 - EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
 - ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
 - CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
 - VOC: Volatile Organic Compounds (USA, EU)
 - LC50: Lethal concentration, 50 percent
 - LD50: Lethal dose, 50 percent
 - PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
 - vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
 - Acute Tox. 4: Acute toxicity – Category 4
 - Repr. 2: Reproductive toxicity – Category 2
 - STOT RE 2: Specific target organ toxicity (repeated exposure) – Category 2
- **Kilder** EC/453-2010

* Data forandret i forhold til forrige versjon